

Xoves, 2 de decembro

11.00 h **Apertura de Feet**
11.15— 20.00 h Taller de edición e xestión de revistas de arte experimentais con **La Más Bella**

Venres, 3 de decembro

10.00— 19.00 h Taller de edición e xestión de revistas de arte experimentais con **La Más Bella**
19.30 h **Nuno Coelho** e **Adam Kershaw** presentan a súa obra: **Uma terra sem gente para gente sem terra. Um livro de colorir sobre a Palestina**

Sábado, 4 de decembro

11.00 h Mesa redonda **A edición como campo aberto de expresión**
Participan: **Manuel Bragado, Tati Mancebo, Pepe Barro, Nuno Coelho, Ángel Cerviño, Isabel Carvalho e Pedro Nora** (Braço de Ferro)
13.00 h Presentación performática de **Pepe Murciego** sobre a edición realizada polos participantes no taller de **La Más Bella**
Peche do taller e aperitivo

Xoves, 16 de decembro

11.00— 19.00 h Introducción á tipografía con **Andreu Balius**
19.30 h Conferencia de **Marcos Dopico**: **Aínda que chova... deseña. Deseño gráfico en Galicia na era global**

Venres, 17 de decembro

09.30— 19.00 h Introducción á tipografía con **Andreu Balius**
19.30 h Conferencia de **Dino dos Santos**: **DSType Foundry: Deseño de tipos para xornais**

Sábado, 18 de decembro

10.00— 14.00 h Introducción á tipografía con **Andreu Balius**

Feet

As diferentes estratexias e soportes utilizados hoxe en día no eido da edición servirán de base para a reflexión neste foro que pretende continuar coas reflexións, discusións e liñas de investigación abertas sobre este tema desde plataformas distintas como o Proxecto-Edición (realizado en Galicia entre 2006 e 2008), o Werkplaats Typografie (en Holanda), Rumbos de Edición (na Arxentina) ou a Oficina do Cego (en Portugal).

A información e os medios están cambiando continuamente. O que onte era ficción hoxe queda obsoleto, e os *e-books* son tan reais coma o papel, cunha potencialidade inmensa como arquivo.

Sen dúbida ningunha, convertéronse no medio de documentación por excelencia. Mais, no que respecta ao goce dos sentidos e ao pracer, resulta difícil competir coa simplicidade dunha folla de papel. Un soporte, que a pesar das enormes transformacións tecnolóxicas, non mudou tanto en relación coas producións de Gutenberg.

Neste momento, a edición -contra todas as previsións e agoiros pesimistas- está máis vixente ca nunca, e quizais nunca antes se lle prestou tanta atención a cada un dos elementos implicados no proceso: os contidos, a tipografía, os materiais, a forma, o tacto, o cheiro... Acaso somos máis conscientes da edición en papel?

Enmárcase Feet no proxecto Creativa, programa cultural interdisciplinar levado a cabo conxuntamente pola Axencia Galega das Industrias Culturais e a Dirección Regional de Cultura do Norte co financiamento dos fondos FEDER da UE, e pertencente ao Programa Europeo de Cooperación Transfronteiriza España-Portugal.

Talleres

Andreu Balius é un deseñador tipográfico asentado en Barcelona. Especialista en tipografía corporativa, deseño editorial, deseño de

marca, *lettering* aplicado, etc., servizos que ofrece desde a súa fundición dixital Typerepublic. Entre os seus traballos destacan a Pradell, un tipo de texto inspirado nas letras gravadas por Eudald Pradell no século XVII; Carmen, realizada especialmente para unha reedición do *Carme* de Merimée ou o Super Tipo Veloz, un traballo de recuperación dixital conxunto con Àlex Trochut. Imparte conferencias e obradoiros por todo o mundo. No Feet impartirá o obradoiro titulado **Introdución á tipografía**.

La Más Bella é “un proxecto de reflexión, acción e experimentación no mundo da edición de arte contemporánea, que impulsa

e realiza proxectos artísticos especificamente pensados para ser editados por canles e métodos alternativos ao mundo editorial convencional”. O seu proxecto máis regular é a revista experimental *La Más Bella*, editada desde 1993. Os seus responsables son Pepe Murciego e Diego Ortiz, ambos implicados no mundo da arte, a xestión cultural e os medios de comunicación en Madrid desde hai máis de 15 anos. Conducirán o **Taller de edición e xestión de revistas de arte experimentais**.

Participantes

Manuel Bragado, director de Xerais desde 1994 e presidente da Asociación Galega de Editores. Imparte aulas no Máster de edición da Universidade de Santiago de Compostela e da Universidade de Vigo. Imparte conferencias, ten colaborado en diferentes xornais, mantén unha columna semanal no *Faro de Vigo* e desde hai anos é un dos blogueiros máis activos coa súa bitácora *Brétemas* (<http://bretemas.blogaliza.org/>), referente dentro da blogoesfera galega.

Tati Mancebo, membro de Algueirada, unha empresa de xestión cultural que está detrás de comunidades como Blogaliza ou do proxecto musical AcoruñaSon. Tamén son formadores en TIC da Fundación Amancio Ortega e constrúen espazos para escritores: Xavier Alcalá, Pepe Cáccamo, Suso de Toro ou Manuel Rivas están entre os seus clientes. Alén do seu labor en Algueirada, Tati Mancebo colabora no blog de crítica literaria *O levantador de minas* e ten *blog* e *twitter* de seu, centrados no libro e a literatura dixitais.

Pepe Barro, deseñador galego con máis de trinta anos de profesión ás costas e membro da DAG. Ao fronte do seu estudio Grupo Revisión leva desenvolvendo traballos de deseño editorial coma o do semanario *A Nosa Terra*, 1977; o *Diario de Galicia*, 1987; a revista *Tempos*, 1996, e publicacións de Turgalicia entre 2001 e 2004. Entre os diversos premios que recibiu figuran o Premio Xerais á cooperación editorial en 2000, o Premio letra 2002 (SIGN-IFEMA) e o Premio AEPD de deseño en 2006.

Isabel Carvalho e Pedro Nora (editora Braço de Ferro). Unha artista e un deseñador gráfico son os coordinadores de Braço de Ferro-arte & design, proxecto editorial independente e autostestionado con sede no Porto. Ven no libro unha forma de acción pública (pública-acción) e política que debe potenciar a reflexión e o enriquecemento do lector e proporcionar unha alternativa aos medios establecidos de transmisión do coñecemento. As súas opcións editoriais, artísticas e formais resultan do estreito diálogo entre editores e os autores de cada proxecto, e desenvólvense nunha esfera de experimentación e de cuestionamento ao redor do libro.

Dino dos Santos naceu en 1971, no Porto, e licenciouse en Deseño de Comunicación Visual na Escola Superior de Artes e Design de Matosinhos, na que agora ensina Tipografía. En 1994 fundou o seu estudio DSType e desde aquela leva deseñado tipos para diferentes institucións, revistas e proxectos culturais. Constitúe unha referencia internacional do deseño de tipos *made in Portugal* e as súas requintadas fontes obtiveron galardóns tan prestixiosos como o Certificado de excelencia ao deseño de tipos que o Type Directors Club of New York lle concedeu en 2008.

Marcos Dopico é doutor en Belas Artes e profesor de Deseño na Facultade de Belas Artes da Universidade de Vigo, na que imparte as materias de Proxectos de Deseño e Historia do Deseño. Tamén colabora como docente cos Estudos de Deseño Superior en Deseño Téxtil e Moda de Galicia ESDEMGA, e no Máster en dirección de arte publicitaria da Universidade de Vigo. Ten publicados dous libros: *Propuestas para un diseño normal* e *Arqueología tipográfica: una historia de la tipografía moderna*, ademais de artigos e relatorios en publicacións especializadas. A súa faceta investigadora céntrase na influencia da modernidade no deseño contemporáneo.

Nunho Coelho naceu en Bruxelas en 1976, pero vive e traballa no Porto. Está licenciado en Deseño e Comunicación/ Arte Gráfica pola Facultade de Belas Artes do Porto. Na actualidade é profesor do Mestrado en design e multimedia da Facultade de Ciencias e Tecnoloxía da Universidade de Coimbra e como deseñador *freelance* desenvolve traballos para diversas institucións en Portugal, Alemaña, España, Noruega, Palestina e O Reino Unido.

Ángel Cerviño é escritor, artista visual e comisario de exposicións. Ten publicados os libros *Kamasutra para Hansel e Gretel*, *El Ave Fénix sólo caga canela*, co que obtivo o XV Premio de poesía Ciudad de Mérida, *Teleprompter* e tamén numerosos textos críticos sobre as novas prácticas artísticas e a tendencia á espectacularización da industria cultural en revistas, catálogos e publicacións de arte contemporánea. Foi membro do Consello editorial da revista SINAL (órgano de expresión da Asociación Galega de Artistas Visuais) e ten participado en diversos proxectos editoriais como *Entrecruzar-Proxecto edición* (CGAC, Santiago de Compostela, 2006), *RETAL-Fragmentos de cultura contemporánea* (Vigo, 2007-2008).

Que é a DAG?

A DAG é unha asociación sen ánimo de lucro fundada en 2006 e que agrupa a deseñadores gráficos e industriais de toda Galicia.

Cales son os seus obxectivos?

¶ Traballar e defender os intereses dos deseñadores galegos.

¶ Impulsar o deseño galego.

¶ Dar a coñecer e implicar os deseñadores no tecido empresarial do país.

¶ Reivindicar que o deseño ten un valor de seu, e que as empresas e as institucións públicas que coidan este aspecto están a engadir valor á súa actividade.

¶ Crear canles de comunicación entre os profesionais e tamén entre estes e os futuros profesionais, os estudantes das escolas de deseño, co fin de favorecer o diálogo e a reflexión sobre aquelas cuestións que máis lles preocupan e interesan a todos.

Máis información

Laura Rubio (xerente cultural)
Asociación Galega de Deseñadores (DAG)
Apartado de Correos 2131
15780 Santiago de Compostela
www.asociaciondag.org
info@asociaciondag.org

Do 2 ao 16 de decembro na Casa das Campás poderase visitar unha exposición con obras de Braço de Ferro, Editorial Clase Turista, La Más Bella, Shift!, Oficina do Cego e Entrecruzar, entre outras editoras.

Organiza: Colabora: Patrocina:

Universidade de Vigo

PROGRAMA DE COOPERACIÓN TRANSFRONTERIZA ESPAÑA-PORTUGAL

